

[Jørgen Møller.]

— derom har jeg gjort nogle Erfaringer fra Afvandingen ved Tønder —, hvor enkelte Lodsejere mener, at de ikke alene ingen Fordel har haft, men at de har haft Skade af Afvandingen, fordi høje Volde eller Gennefskæring af deres Jord tvinger dem til at foretage store Omkørsler for at naa frem til deres Jord, og jeg ved tillige, at selv om vedkommende har faaet en vis Erstatning for den Skade eller Tidsspilde, som er opstaaet, saa har der alligevel i enkelte Tilfælde været ført en bitter Strid om, hvilken Fordel Lodsejeren har opnaaet, og hvilken Skade der er opstaaet for ham, samt om, hvorvidt den Erstatning, han fik, nu ogsaa var tilstrækkelig. Jeg kan naturligvis i Dag kun udtale Haabet om, at det maa lykkes i alle Tilfælde at blive enig i Forvejen, saa at man ikke behøver nogen Tvangskendelse.

I § 7 peges der paa, at enhver er pligtig til at afgive de til Udførelsen af Anlæggene nødvendige Grunde, og det gælder vel ogsaa de Forbindelsesveje, der skal skabes til eventuelle Anlæg. Jeg gaar ud fra, at man ogsaa kan faa Godtgørelse for saadanne Forbindelsesveje, selv om disse Forbindelsesveje ligger uden for det Omraade, som er Genstand for Afvanding eller lignende.

Maa jeg til Slut komme med en Genlyd af et Hjertesuk nede fra vor sydlige Grænseegn. Vi har dernede liggende en Del Statsjord, som der flere Gange har været Liebhaveere til, men som Statens Jordlovsudvalg nu har ruget over i 15—16—17 Aar, fordi Jorden trænger til Afvanding. Jeg vil gerne i Dag bede den højtærede Minister gøre sin Indflydelse gældende, saa at ogsaa denne Jord nu vederfares Retfærdighed og kommer til at yde sit Bidrag til det Formaal, som Loven om Landvinding tilsigter.

Med disse Udtalelser skal jeg anbefale det foreliggende Forslag. Jeg maa maaske tilføje, at det er mig bekendt, at man ønsker Forslaget behandlet i et Udvalg, og jeg skal derfor senere foreslaa, at et Udvalg ned sættes.

Bækgaard: Ved det foreliggende Forslag søger man at fremme to gode Formaal, saaledes som det er udtrykt i § 1: Fremme af Produktionen af Korn og Foder m. v. og Igangsættelse af formaalstjenligt Arbejde til Imødegaelse af Arbejdsløsheden. Det er vidtspændende Problemer, Forslaget saaledes tager Sigte paa. Det er i en vis Forstand, saaledes som det er fremhævet baade her og i det andet høje Ting, et nyt Omraade, der her lovgives om, for saa vidt det her er Staten, der tager Initiativ til at fremme

saadanne Arbejder, som der tænkes paa, men ellers er det ikke helt nyt. En Del af det, der tænkes paa, er slet ikke ukendt. Der er tidligere gennemført store Udtørningsarbejder i vort Land, som har gjort Landet baade større og rigere. Nogle af dem er gennemført med afgjort Held, andre har været helt eller delvis mislykkede, men der er endnu et stort Felt tilbage at arbejde paa. Som sagt, en Del af det, der tænkes paa her, har sit Forbillede i det, der er gennemført af store Landvindingsarbejder. Jeg skal pege paa enkelte, f. Eks. Rødby Fjord paa Lolland, Lammefjord paa Sjælland, og gaar vi til Jylland, har vi Kolindsund og Gaardbygaard Sø, Filsø og flere andre langs Vestkysten og Limfjorden, for ikke at tale om Tønder Marsk, hvor der ogsaa for ikke saa længe siden er foretaget noget i den Retning. For saa vidt er det altsaa ikke noget helt nyt, men der gives nu Betingelser for at optage betydelig flere Arbejder af denne Art. Hvad de tidligere Arbejder angaar, er det meste, naar vi undtager Tønder Marsk, gennemført ved privat Initiativ, ved Enkeltmand, ved Dannelse af Aktieselskaber eller større Sammenslutninger af Lodsejere. Der har altid været Vanskeligheder at overvinde ved Iværksættelsen af saadanne store Arbejder; somme Tider har Vanskelighederne været store, og de, som har taget Initiativet og sat Arbejdet i Gang, har vistnok sjældent haft økonomisk Fordel deraf, mange Gange endogsaa Tab, men for Efterslægten og for Landet har det alligevel i Længden vist sig at være en Berigelse. Der har, som sagt, ogsaa været helt eller delvis mislykkede Foretagender; jeg kan pege paa f. Eks. Sønder Nissum Fjord i Vestjylland, Stadil Fjord og flere af de paabegyndte Udtørningsarbejder ved Limfjorden. De har ikke haft Held med sig, og der er ofret ikke ubetydelige Summer paa dem.

Men foruden Arbejder af denne Art tænkes der ogsaa paa andre Kultiveringsarbejder, af den Art, som Hedeselskabet gennem Aarene har beskæftiget sig med, og Hedeselskabet har jo ogsaa vundet en vis Erfaring og megen Anerkendelse for det Arbejde, der er udført. Hedeselskabet bør da ogsaa tages stærkt i Brug ved de Problemer, som her kan komme i Betragtning, og jeg er ganske uenig i en Udtalelse, der faldt under første Behandling i Folketinget om, at Hedeselskabet ikke bør være repræsenteret i Landvindingsudvalget. Det mener jeg absolut det bør være, og maaske endda i højere Grad end foreslaet, netop fordi man i Hedeselskabet sidder inde med mange